WIKIPEDIA

Heidelbergmennesket

Heidelbergmennesket (*Homo heidelbergensis*) er en utdødd menneskeart innenfor slekten *Homo*. Den regnes som en del av den bredere kategorien *arkaisk homo sapiens*, som eksisterte forut for *homo sapiens* eller moderne mennesker. Artens navn er oppkalt etter det første funnstedet i nærheten av Heidelberg i Tyskland. I 1907 oppdaget arbeideren Daniel Hartmann restene av et kjevebein på et grustak, og i 1908 ble arten navngitt av den tyske antropologen Otto Schoetensack ved Universitetet i Heidelberg.

Siden den gang er det blitt gjort funn av arten flere steder i Europa, såvel som i Afrika, Midtøsten og Kina. Heidelbergmennesket antas å være en felles stamfar for både neandertalere og *Homo denisova* i det nordlige Asia. Det er også foreslått at den kan være stamfaren for moderne mennesker, men dette er omdiskutert.

Det er en mellomform før utviklingen av moderne mennesker, og sannsynligvis stamfar for både neandertalere og *Homo sapiens*.[1] Denne menneskearten har sitt navn fra et tidlig funnsted, Heidelberg i Tyskland, hvor det er gjort funn av 400 000 år gamle rester av kjevebein og redskaper i bein og stein. Kanskje brukte de også ild.[2]

Heidelbergmennesket

Vitenskapelig(e) navn:	***Homo heidelbergensis*** Schoetensack, 1908
Norsk(e) navn:	Heidelbergmennesket
Biologisk klassifikasjon:	
Rike:	Dyreriket
Rekke:	Ryggstrengdyr
Klasse:	Pattedyr
Orden:	Primater
Overfamilie:	Menneskeaper
Familie:	Store aper
Slekt:	Menneskeslekten
Habitat:	terrestrisk
Utbredelse:	Afrika, Europa

Innhold

Utbredelse

Heidelbergmenneskene levde i Afrika og Europa fra om lag 600 000 til 200 000 år siden.[3] Trolig levde de også i en migrasjonsrute gjennom Midtøsten.

Viktige funnsteder inkluderer Kabwe (Zambia), Elandsfontein (Sør-Afrika), Tanzania, Bodo (Etiopia), Petralona (Hellas), Arago (Frankrike), og det første funnstedet – Mauer nær Heidelberg i Tyskland.

Beskrivelse

Rekonstruksjon

Heidelbergmennesket hadde et kranium på 1 225-1 300 cm³, langt større enn forgjengeren *Homo ergaster* (600-910 cm³), og ikke så mye mindre enn neandertalerne (1 125-1 550 cm³). Kraniet hadde store øyenbrynsben, lavt panneben og tykk hodeskalle. Dette tydet på at feste for store tyggemuskler hadde stor fysiologisk betydning.[4]

I størrelse viser ny forskning, gjort på cirka 500 000 år gamle beinrester som stammer fra provinsen Burgos i Spania, at heidelbergmennesket var noe mer høyreist enn neandertalerne.[5]

Det antas at *Homo heidelbergensis* ga opphav til en ny art – *Homo neanderthalensis* – i Europa omkring 400 000 år siden, og at populasjonen i Afrika ga opphav til *Homo sapiens* bare litt senere. En felles stamfar kan kanskje dateres til 500-600 000 år tilbake.

Referanser

1. ^ Klein, side 114-116.
2. ^ Klein, side 116.
3. ^ Klein, side 86.
4. ^ Klein, side 90-91.
5. ^ José-Miguel Carretero, Laura Rodríguez, Rebeca García-González, Juan-Luis Arsuaga, Asier Gómez-Olivencia, Carlos Lorenzo, Alejandro Bonmatí, Ana Gracia, Ignacio Martínez, Rolf Quam (2012): «Stature estimation from complete long bones in the Middle Pleistocene humans from the Sima de los Huesos, Sierra de Atapuerca (Spain)» (https://dx.doi.org/10.1016/j.jhevol.2011.11.004) i: *Journal of Human Evolution*, Volume 62, Issue 2, Februar 2012, s. 242-255

Litteratur

- Klein, Richard (2005). «Hominin Dispersals in the Old World». I Scarre, Chris. *The Human Past - World Prehistory & the Development of Human Societies*. Thames & Hudson. ISBN 0 500 28531 4 , ISBN 9780500285312 Sjekk |isbn=-verdien: invalid character (hjelp).

Eksterne lenker

- (en) *Heidelbergmennesket* (https://eol.org/pages/4454115) i Encyclopedia of Life
- (en) *Heidelbergmennesket* (https://www.gbif.org/species/4827561) i Global Biodiversity Information Facility
- (en) *Heidelbergmennesket* (http://fossilworks.org/bridge.pl?a=taxonInfo&taxon_no=83086) hos Fossilworks
- (en) *Heidelbergmennesket* (https://www.ncbi.nlm.nih.gov/Taxonomy/Browser/wwwtax.cgi?mode=Info&id=1425170) hos NCBI
- (en) *Kategori:Homo heidelbergensis* – bilder, video eller lyd på Wikimedia Commons
- *Homo heidelbergensis* – detaljert informasjon på Wikispecies